

IRAKASKUNTZA-GIDA

2018/19

Ikastegia

135 - Hezkuntza eta Kirol Fakultatea. Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzi

Zikl.

Zehaztugabea

Plana

GDEPOR10 - Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako Gradua

Ikastaroa

4. maila

IRAKASGAIA

25772 - Jarduera Fisiko Inklusiboa

ECTS kredituak: 6

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Irakasgai honetan ez-gaitasun fisiko edo diskriminazio soziala sufritzen duten pertsonak ditugu lan esparru. Ikasle bakoitzak eduki eta erabili behar dituen komunikazio trebeziak eta jakindurian oinarritzen da. Horrela, ikasleak diskriminaturik dauden edota ez-gaitasun bat daukaten pertsonen kalitatezko zerbitzu bat emateko gaitasuna garatzea espero da esparru inklusibo batean, bai jolas, kirol, aisialdi edo kontextu kliniko batean.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIKO BERARIAZKO KONPETENTZIAK

C.1 - Ikasleari behar adinako formakuntza eskaini, Jarduera Fisiko Inklusiboak eskola normalizatura, eskola ez-formalera eta beste hainbat egoeretara egokitzeko; bai hezkuntza, bai aisia bai eta lehiaketa arloan ere.

Ikastearen emaitzak: Ikasleak, jarduera fisiko inklusiboa kasu zehatz bakoitzarako bideratzeko tresnak garatuko ditu.

C.2.- Premia Bereziak dituzten pertsonen hezkuntzan eta gizartean parte hartzeko nolako zailtasunak eta aukerak dituen ezagutzea; eta gainera, kontzientzia hartu dezala, hori lortzeko, gizakiak jarrera egokia izatea ezinbesteko dela.

Ikastearen emaitzak: Ikasleak, behar bereziak daukaten pertsonen arazo espezifikoak identifikatzeko gaitasunak garatuko ditu eta jarrera on baten garrantzia ulertuko du.

C.3.- Jarduera Fisikoa eta Kirola urritasun fisikoa, psikikoa edo sensoriala duten pertsonen (ume, gazte eta helduei) egokitu eta aniztasun egoera ezberdinei (bai eta sozialak edo kulturak direnei ere) erantzun hoberena eskaintzea, eguneroko bizitza arruntean integrazio soziala lortu dezaten.

Ikastearen emaitzak: Ikasleak, edonolako beharrak daukaten pertsonentzako jarduera fisiko inklusiboko klaseak moldatzeko estrategiak ikasiko ditu.

C.4.- Jarduera fisikoa eta Kirol Egokituari buruzko erakunde eta elkarten informazioa jaso dezatela.

Ikastearen emaitzak: Ikasleak, jarduera fisiko inklusiboarekin eta kirol egokituarekin zerikusirik daukaten federazioen eta erakundeen egitura ikasiko du.

C.5. - Gizakiaren motrizitatean eragina duten mota ezberdinetako ikerketak eta zailtasunak ezagutu eta aztertu, hauei erantzun bat emateko, hauek ulertzeko, eta gizakiaren nortasunari buruzko ikuspegi orokor bat izateko.

Ikastearen emaitzak: Ikasleak, giza gorputzak daukan limitazioak identifikatzeko eta baita limitazio hauei erantzuna emateko gaitasuna garatuko du.

C.7. – Norbere arloan eta lanean etengabe hobetzeko sena eta joera bereganatu.

Ikastearen emaitzak: Ikasleak, jarrera on baten garrantzia ikasiko du behar bereziko pertsonekin lan egiteko garaian.

ZEHARKAKO KONPETENTZIAK

G017 jarduera fisiko eta kirolaren literatura zientifikoa ulertzea (landu eta ebaluatuko da).

Ikasketa emaitzak: ikerketa zientifikoa oinarrituta ikasleak jarduera fisiko programa ezberdinak diseinatzen jakingo du aniztasun funtzionala duten pertsonentzako.

G019 Lidergorako, pertsonen arteko harremanetarako eta taldean lan egiteko trebetasunak garatzea (Landuko da).

Ikasketa emaitzak: ikaslea talde lana burutzeko gai izan behar da.

G020 Egoera berrietara egokitzeko, arazoak konpontzeko eta modu autonomoan ikasteko gaitasunak garatzea (Landuko da)

Ikasketa emaitzak: ikasleak bere kabuz ikasteko gaitasuna lortu behar du.

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

I. GAI MULTZOA: GORPUTZ HEZKUNTZA INKLUSIBOAREN INGURUKO OROKORTASUNAK

1.1. GAIA: Jarduera fisiko inklusiboa.

- Kontzeptu orokorrak.
- Ikuspuntu historikoa.
- Terminologiaren interpretazio ezberdinak.
- Interbentzio esparruak.

1.2. GAIA: Jarduera fisiko inklusiboa nori zuzendua dago: Poblazioaren deskribapena.

- urritasun fisikoa: definizioa, mota, etiologia, intzidentzia, sailkapena eta ezaugarri orokorrak.
- urritasun sentsoriala: definizioa, mota, etiologia, intzidentzia, sailkapena eta ezaugarri orokorrak.
- urritasun psikikoa: definizioa, mota, etiologia, intzidentzia, sailkapena eta ezaugarri orokorrak.
- urritasun organikoa: definizioa, mota, etiologia, intzidentzia, sailkapena eta ezaugarri orokorrak.
- urritasun soziala: definizioa, mota, etiologia, intzidentzia, sailkapena eta ezaugarri orokorrak.

1.3. GAIA: Urritasuna duten pertsonen mugikortasuna eta irisgarritasuna

II. GAI MULTZOA: IKUSPEGI INKLUSIBOA IRAKASKUNTZA FORMALEAN: GORPUTZ HEZKUNTZA ARLOA.

2.1. GAIA: Hezkuntza Inklusio/segregazio kontzeptuen orokortasunak.

- Bigarren hezkuntzako lege eta araudia hezkuntza inklusiorako.
- Inklusio araudiaren aplikazioa gorputz hezkuntzan
- Hezkuntza zentru motak inklusioko ikuspuntutik

2.2. GAIA: Inklusioa gorputz hezkuntzan

- Eskola inklusiboa: eskoa eta eskolaz kanpoko ekintzen markoa.
- Egokitzapena eta diseinu kurrikularra gorputz hezkuntzan
- Interbentziorako bermeak eta giza baliabideak
- Inklusioaren efektuak gorputz hezkuntzan: ebidentzia zientifikoa
- Interbentzioko proposamen teoriko/praktikoak gorputz hezkuntza inklusiboan

2.3. GAIA: Gorputz hezkuntza inklusio egoera ez den beste egoeretan.

- Interbentzioaren antolaketa segregazioan.
- Entitate motak eta gorputz hezkuntzaren presentzia.
- Segregazioaren efektuak gorputz hezkuntzan: ebidentzia zientifikoa

2.4. GAIA: Eskola kirolean egokitzapenak

- Joko eskolarrak
- Eskola kirolaren antolaketa urritasuna duten pertsonentzat.
- Eskola kirola hobetzeko proposamenak urritasuna duten pertsonentzat.

III. GAI MULTZOA. KIROL EGOKITUA

3.1. GAIA: Kirol egokituaren antolaketa

- Batzorde Paralimpikoak.
- Kirol federazioen antolaketa nazioarte mailan, maila nazionalean eta komunitate mailan.
- Klubak
- Kirol entitateak eta beste entitateak.

3.2. GAIA: Kirol sailkapenaren kontzeptua

- Sailkapenaren kontzeptua
- Sailkapen kriterio eta motak urritasunaren arabera.
- Ebidentzia zientifikoan oinarritutako sailkapena

3.3. GAIA: Kirol egokitu ezberdinen analisia

- Kirol espezifikoak
- Kirol egokituak

3.4. GAIA: Kirol egokituaren justifikazioa inklusiorako tresna gisa.

IV. GAI MULTZOA. JARDUERA FISIKO INKLUSIBOA AISIALDI ETA ERREKREAZIO ARLOAN

4.1. GAIA: Jarduera fisikoaren antolaketa urritasuna duten pertsonentzat

- Entitate eta antolankuntzen ezaugarriak
- Jarduera fisiko motak aisialdi egoeretan.
- Jarduera fisiko egokia ziurtatzeko egokitzapen eta proposamenak

METODOLOGIA

A) Eduki teorikoak: Klases magistralak ikus-entzunezko materialean oinarrituz (aurkezpenak Powerpoint-arekin).

Ondorengo ere erabiliko da:

- Eztabaidaturiko aurkezpenak taldearekin. Ikasleen partehartzea bultzatuko da galderekin.
- Derrigorrezko lanen aurkezpenak (irakaslearen ikuskapenarekin)
- Klasean ikusitako textuen iruzkinak
- Eztabaidak eta debateak
- Klasean ikusitako textuetatik edo bideoetatik ateratako kasu zehatzen azterlana
- Bideoen aurkezpenak

B) Eduki praktikoak: Irakasleak zuzenduko ditu saio praktikoak. Kontextu ezberdinetan garatu daitezke (gelan edota kiroldegian). Ikasleek, zehaztuko diren egunetan, praktika lanak aurkeztu beharko dituzte (klasean emandako jarraibideak jarraituz).

eGela erabiliko da irakaskuntzarako euskarri bezala, batez ere ikasleari informazioaren bilaketa errazteko, baina baita ikasleen arteko elkarlana bultzatzeko (beti irakaslearen ikuskapenarekin)

G017 zeharkako kompetentzia "jarduera fisiko eta kirolaren literatura zientifikoa ulertzea", ikasleek aurkeztuko dituzten lanen bidez ebaluatuko da.

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	30	10	20						
Ikaslearen ikasgelaz kanpoko jardueren ord.	45	15	30						

Legenda: M: Magistrala
GL: Laborategiko p.
TA: Tailerra
S: Mintegia
GO: Ordenagailuko p.
TI: Tailer Ind.
GA: Gelako p.
GCL: P. klinikoak
GCA: Landa p.

EBALUAZIO-SISTEMAK

- Ebaluazio jarraituaren sistema
- Azken ebaluazioaren sistema

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

- Garatu beharreko proba idatzia % 40
- Talde lanak (arazoaren ebazpenak, proiektuen diseinuak) % 30
- Lanen, irakurketen... aurkezpena % 30

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Ikasleak 2 era hauen arteko bat aukeratu beharko du:

a) Ebaluaketa jarraia: ikasleak saio teoriko-praktikoetan adeitsu parte hartu beharko du, eta azterketa idatzia zein eskatutako lan guztiak entregatu beharko ditu. Ikasleak praktikak edo lanak E-Gela plataformaren bidez entregatu beharko ditu. Plataforman zehazki aurkeztuko dira tarea ezberdinen entregatze datak. Irakasgaia gainditzeko atal bakoitzean (lanak eta azterketan) gutxienez 10 puntutik 4ko nota lortu beharko du.

Ikasle batek entregatu beharreko lanen bat gainditzen ez baldin badu ez ohiko deialdia egin beharko du gainditu ez duen gaiarekin bakarrik. Nota partzialak kurtso akademiko berean bakarrik gordeko dira.

EBALUAZIO JARRAIARI UKO EGITEA: Ikasleak ebaluazio jarraiari uko egiten diola jasotzen duen idatzi bat aurkeztu beharko dio irakasgaiaren ardura duen irakasleari eta, horretarako, bederatzi asteko epea izango du ikastegiko eskola egutegian zehaztutakoarekin bat lauhilekoa edo ikastur-tea hasten denetik kontaktzen hasita.

b) Azken ebaluazioa: Azterketa idatzia zein eskatutako lan guztiak entregatu beharko ditu. Ikasleak praktikak edo lanak E-Gela plataformaren bidez entregatu beharko ditu azterketa deialdi ofiziala azken entregatze data izanik. Irakasgaia gainditzeko atal bakoitzean (lanak eta azterketan) gutxienez 10 puntutik 4ko nota lortu beharko du.

Ikasle batek entregatu beharreko lanen bat gainditzen ez baldin badu ez ohiko deialdia egin beharko du gainditu ez duen gaiarekin bakarrik. Nota partzialak kurtso akademiko berean bakarrik gordeko dira.

AZKEN EZALUAZIOKO DEIALDIARI UKO EGITEA.

1.– Deialdiari uko egiten dioten ikasleek «aurkezteke» kalifikazioa jasoko dute.

2.– Etengabeko ebaluazioaren kasuan, deialdiari uko egin nahi dioten ikasleek kasuan kasuko irakasgaiaren irakaskuntza aldia bukatu baino, gutxienez, hilabete lehenago egin beharko dute eskaria. Eskari hori idatziz aurkeztu beharko zaio irakasgaiaren ardura duen irakasleari.

3.– Azken ebaluazioaren kasuan, azterketa egun ofizialean egin beharreko probara ez aurkezte hutsak ekarriko du automatikoki kasuan kasuko deialdiari uko egitea.

G019 eta G020 zeharkako konpetentziak ebaluatuko dira

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Azterketa idatzia zein eskatutako lan guztiak entregatu beharko ditu. Ikasleak praktikak edo lanak E-Gela plataformaren bidez entregatu beharko ditu azterketaren ez ohiko deialdia azken entregatze data izanda. Irakasgaia gainditzeko atal bakoitzean (lanak eta azterketan) gutxienez 10 puntutik 4ko nota lortu beharko du.

EZ OHIKO DEIALDIARI UKO EGITEA.

Ez ohiko deialdiari uko egiterakoan ikaslearen kalifikazioa ez aurkeztua izango da.

Azterketa egun ofizialean ez aurkezteak ez ohiko deialdian uko egite automatikoa ekarriko du.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

E-gela-n aurkeztuko den material dozentea.

Gelan aurkeztutako artikulu zientifikoak.

BIBLIOGRAFIA

Oinarrizko bibliografia

- Hernández Vazquez, F.J. (2012) Inclusión en Educación Física. Las claves del éxito para para la inclusión del alumnado con capacidades diferentes. INDE. Barcelona.
- Calvo Rodriguez & Martínez Alcolea, Ángel. R. & A. Técnicas, procedimientos e instrumentos para realizar las adaptaciones curriculares. Madrid, 1997. Ed. Escuela Española.
- Hernández & Hospital & López. Educación Física, deporte y atención a la diversidad. Málaga, 1997. Ed. Instituto Andaluz del Deporte.
- Hernández Vazquez, F.J. (2012) Inclusión en Educación Física. Las claves del éxito para para la inclusión del alumnado con capacidades diferentes. INDE. Barcelona.
- Gomendio, M. Educación Física para la Integración de niños con necesidades educativas especiales. Madrid, 2000. Ed. Gymnos
- Wing, Cary. "ACSM/NCHPAD resources for the certified inclusive fitness trainer the definitive resource for physical activity and ability". Indianapolis American College of sports medicine; National Center on health physical activity and disability cop. 2009.
- Alberti, Margarita. Romero, Laura. "Alumnado con discapacidad visual". Barcelona Graó 2010. Bassedas, E. "Alumnado con discapacidad intelectual y retraso del desarrollo". Barcelona Graó 2010.
- Canales, Lindsay 1980-. Lytle, Rebecca K. 1961-. "Physical activities for young people with severe disabilities". Champaign, IL Human Kinetics c2011.
- Davis, E. Ann. 1949-. "Physical activities in the wheelchair And out". Champaign, IL Human Kinetics c2012.
- Davis, Ronald W. 1950-. "Teaching disability sport a guide for physical educators". Champaign Human Kinetics c2011.
- Goosey-Tolfrey, Vicky, 1971-. "Wheelchair sport A complete guide for athletes, coaches, and teachers". Champaign, Ill. Human Kinetics 2010.
- Horvat, Michael A., 1947-. Block, Martin E., 1958- / Kelly, Luke. "Developmental and adapted physical activity assessment". Champaign, IL Human Kinetics c2007.
- Kasser, Susan L. Lytle, Rebecca K. "Inclusive physical activity promoting health for a lifetime". Champaign, IL Human Kinetics c2013.
- Kasser, Susan L. Lytle, Rebecca K. 1961-. "Inclusive physical activity a lifetime of opportunities". Champaign, IL Human Kinetics cop. 2005.
- Kelly, Luke. "Adapted physical education national standards". Champaign, IL Human Kinetics 2006.
- Reina Vaíllo, Raúl. "La actividad física y deporte adaptado ante el Espacio Europeo de Enseñanza Superior". Sevilla Wanceulen 2010.
- Ríos Hernández, Mercedes. "Actividad física adaptada el juego y los alumnos con discapacidad. La integración en los juegos. Juegos específicos. Juegos motrices sensibilizadores". Barcelona Paidotribo cop. 2006.
- Ríos Hernández, Mercedes. "565 juegos y tareas de iniciación deportiva adaptada a las personas con discapacidad". Barcelona Paidotribo 2013.
- Ríos Hernández, Mercedes / Ruiz Sánchez, Pedro. "La inclusión en la actividad física y deportiva [la práctica de la educación física y deportiva en entornos inclusivos]". Badalona Paidotribo 2014.
- Rosell Bultó, Carme. Soro-Camats, Emili / Basil, Carme. "Alumnado con discapacidad motriz". Barcelona Graó 2010.
- Rouse, Pattie 1960-. "Inclusion in physical education fitness, motor, and social skills for students of all abilities". Champaign, IL Human Kinetics c2009.
- Sanz Rivas, David. Reina Vaíllo, Raúl. "Actividades físicas y deportes adaptados para personas con discapacidad". Barcelona Paidotribo 2012.
- Stidder, Gary 1962- / Hayes, Sid 1964-. "Equity and inclusion in physical education and sport". London New York Routledge 2013.
- Vanlandewijck , Yves C. editor. / Thompson, Walter R., editor. "Training and coaching the paralympic athlete /". Winnick, Joseph P. "Adapted physical education and sport". Champaign, Ill. Human Kinetics c2010.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- Gomendio. M. (1994) Gorputz Hezkuntza Gidaliburua. Otsoko. Editorial Elkar. GIE
- Kasser, S.L. Inclusive Games. Movement fun for everyone. United Kingdom, 1995. Pb. Human Kinetics. Autores
- Mendoza, N. (2009) Propuestas practices de educación física inclusiva para la etapa de Secundaria. INDE. Barcelona.
- Pérez, D., López, V. y Iglesias, P. (2004) La atención a la diversidad en educación física. Wanceulem. Sevilla.
- Varios. (1994). Bigarren Zikloko Gidaliburua. Otsoko. Editorial Elkar. GIE.
- Grenier, Michelle, 1956-. "Physical education for students with autism spectrum disorders : a comprehensive approach /".
- Hernández Vázquez, Francisco Javier. "El deporte para las personas con discapacidad los retos de la adaptación y la inclusión deportiva". [Barcelona] Edittec 2015.
- Ainscow, Mel. "Desarrollo de escuelas inclusivas Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares". Madrid Narcea D.L. 2004.
- Cardona Moltó, María Cristina. "Diversidad y educación inclusiva enfoques metodológicos y estrategias para una enseñanza colaborativa". Madrid [etc.] Pearson-Prentice Hall cop.2006.
- Cumellas Riera, Montserrat. Estrany Font, Carles. "Discapacidades motoras y sensoriales en Primaria La inclusión del alumnado en Educación Física : 181 juegos adaptados, unidad didáctica: deporte adaptado". Barcelona INDE 2006.

Emes, Claudia 1946-. Velde, Beth P. "Practicum in adapted physical activity". Champaign Human Kinetics [2005].
Escribá, Antonio. "Los juegos sensoriales y psicomotores en la E.F. propuesta de unidades didácticas y fichas de clase".
Madrid Gymnos D.L.2004.

Aldizkariak

Adapted Physical Activity Quarterly
Journal of Sports Rehabilitation
Spinal Cord
IJSPP
JSCR
Revista Española de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y del Deporte
RYCIDE
Retos

Interneteko helbide interesgarriak

Pubmed
Asociación Española de Actividad Física y Deporte Adaptado
Centro de Estudios del Deporte Inclusivo (CEDI)
Comité Paralímpico Internacional
El Club de la Inclusión
Comité Paralímpico Español
Academia del Comité Paralímpico Internacional (Formación on-line)
Federacion Vasca de deporte adaptado
www.cermi.es
www.ince.mec.es
www.ncpad.org/disability
www.cpe.es
www.fedpc.org
www.feddf.es
www.feddi.org
www.fedc.es

OHARRAK

E-gela jarraitzea derrigorrezkoa izango da.